

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ПО КЛИНИЧНА ЛАБОРАТОРИЯ
КАТЕДРА ПО КЛИНИЧНА ЛАБОРАТОРИЯ, МФ, МУ-СОФИЯ

**Инструкции и препоръки за работа на клиничните лаборатории в
епидемичната COVID-19 обстановка**

Във връзка с разпространението на заболяването COVID-19, причинено от корона вирус 2019nCoV (SARS-CoV-2) в световен мащаб и обявената от СЗО пандемия, се въвеждат следните правила за работа на структурите по клинична лаборатория:

Обща организация на работата в лабораторията

1. Не трябва да се допуска струпване на пациенти в чакалните на лабораториите.
2. Пациентите изчакват на опашка със спазване на дистанция помежду им поне 2 метра. С предимство са бременни, майки с малки деца, трансплантирани пациенти и други, според преценка на лабораторния екип.
3. По възможност пациентите изчакват реда си отвън, извън чакалнята на лабораторията.
4. Пациентите са екипирани с лични предпазни средства (маски);
5. При влизане в лабораторията се осигуряват условия за дезинфекция на ръцете на пациентите с поставяне на дезинфектант на удобно място.
6. Чакалните се проветряват често – по 15 минути на всеки час, по възможност се оставя постоянно отворен прозорец.
7. Влизането в манипулационните става по един.
8. След всеки пациент се извършва дезинфекция на манипулационния стол и където още е необходимо.
9. Медицинският екип, отговорен за вземане на биологичния материал, е подготвен и екипиран съгласно препоръките на Националния оперативен щаб (НОЩ) и СЗО.

Организация на работата при изследване на пациенти за SARS-CoV-2

1. Вземането на материал за изследване на пациенти за SARS-CoV-2 се извършва в специално изолирана манипулационна, отделно от другите

пациенти или чрез домашно посещение от подготвен и екипиран по епидемиологичните изисквания и инструкции екип.

2. **Скрининг за SARS-CoV-2 се извършва само с разрешени за употреба генетични тестове с rRT-PCR. Виж ръководство на IFCC.**
3. Всеки един от пациентите се приема като потенциално заразен и се спазват всички мерки за безопасност, съгласно инструкциите на СЗО и НОЩ.
4. Вземането на секрети за вирусологично изследване е с висок риск и специфични изисквания, и се извършва от специално подготвени и обучени кадри на лабораторията.
5. За да не се образуват опашки от чакащи пациенти, се препоръчва предварително записване на час за посещение.
6. Попълва се поръчка за изследване на SARS-CoV-2 с включени атрибути, препоръчани от СЗО.
7. След вземането на биологичния материал, **пациентите се освобождават и напускат територията на лабораторията, като изчакват резултатите от изследването вкъщи.**
8. **Генетичният тест с RT-PCR се извършва само от квалифицирани и сертифицирани лабораторни специалисти с вирусологичен опит, само в лаборатории, отговарящи на ниво 2 биобезопасност по СЗО.**
9. Резултатите се изпращат от лабораторията до потребителя / пациента по електронен път, като **задължително включват интерпретация и насоки за действие според препоръките на НОЩ.**
10. При положителен резултат **лабораторията изпраща бързо известие до РЗИ и уведомява личния лекар на пациента. Решението дали пациент с положителен тест остава вкъщи или се хоспитализира, взема личният лекар. Лабораторията не може да насочва пациенти за хоспитализация.**
11. След всеки пациент се извършва проветряване и дезинфекция на манипулационната.
12. **Серологични тестове (анти- SARS-CoV-2-антитела) не се използват за скрининг и не се правят първично на безсимптомни пациенти. Прилагат се за проследяване и характеризирание на епидемичната обстановка. При лежащо болни с прояви на COVID-19 без скринингов генетичен тест, могат да се приложат двукратно: в рамката на първата седмица от клиничната симптоматика и 2-4 седмици по-късно.**
13. **Серологичните тестове следва да са с необходимите сертификати за качество, инструкция за работа, и да са регистрирани за употреба в Р. България.**

14. Извършването на серологичен тест извънболнично, следва да отговаря на посочените в предходната точка индикации.
15. При извършването на серологичен тест се попълва бланка за поръчка за изследване на SARS-CoV-2 с включени атрибути, препоръчани от СЗО. Примерна бланка е показана в приложение 1. Резултатите задължително се предават с интерпретация. Ориентири за интерпретация са дадени в приложение 2.
16. При положителен резултат от серологичен тест, независимо дали са касае за IgM (+) IgG (-), за IgM (+) IgG (+) или за IgM (-), IgG (+), се спазват точки 9 и 10 на тази инструкция.
17. Ръководството на БДКЛ и на Катедра по клинична лаборатория, МФ, МУ-София препоръчват на всички колеги да се съобразяват с тази инструкция и да се придържат стриктно към указанията на НОЩ и ръководството на IFCC за COVID-19. Превод на ръководството е даден в приложение 3.
18. Динамичното развитие и появата на нова информация и знания ще налагат промени и актуализация на националните и международни указания и ръководства за които ще ви информираме своевременно.
19. IFCC, EFLM и ААСС днес, 27 март, съобщиха за създаване на работна група (Task Force) за COVID-19 с цел разработване на инструкции и препоръки за задачите и ролята на лабораторната медицина в диагнозата, проследяването, управлението на терапията и изучаването на болестта. Инициативата е на проф. Maurizio Ferrary (Милано, Италия), президент на IFCC и на проф. Khosrow Adeli (Торонто, Канада), следващ президент на IFCC. Групата се ръководи от Giuseppe Lippi (Верона, Италия) - тримата професори са потвърдили участие в нашата национална конференция, която надали ще се проведе тази година.

София, 27 март, 2020

Доцент д-р Милена Велизарова, д.м.,
Координатор на ЕС по клинична лаборатория към МЗ,
Секретар на БДКЛ

Акад. проф. д-р Добрин Свиначков, д.м.н.,
Ръководител на Катедра по клинична лаборатория, МУ-София,
Председател на БДКЛ